

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изм. №: 92-291...

29.05.2013

ДО

Г-Н МИРОСЛАВ ДОЛАПЧИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНАТА
АСОЦИАЦИЯ ПО ПРИЕМНА ГРИЖА
БУЛ. „ВИТОША“ № 58, ЕТ. 4
СОФИЯ, 1463

На Ваш № 031/17.05.2013 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОЛАПЧИЕВ,

Във връзка с Ваше писмо, постъпило в Министерство на труда и социалната политика (МТСП), в което сте направили препоръки, свързани с Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“, бих искала да Ви информирам за следното:

Със Заповед № РД 01-1207/28.11.12 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 01-80/21.01.13 г. на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане (АСП) бе създадена работна група, която да изготви проект на актуализирана Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“, съобразен с приложимата нормативна уредба в областта. С оглед на това, разработения проект на актуализирана Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“ бе представен за обществена обсъждане на официалния сайт на АСП.

Относно направеното от страна на Националната асоциация за приемна грижа (НАПГ) предложение при срещите между детето и кандидатите за осиновители да присъстват и приемните родители, следва да се отбележи, че в резултат на създадена от министъра на труда и социалната политика междуведомствена работна група (Заповед № РД 01-664/14.08.2012 г., изменена със Заповед № РД 01-989/13.12.2012 г.) за синхронизиране на процедурите по приемна грижа и осиновяване, бе разработена процедурата в случаи на осиновяване на деца, настанени в приемни семейства, като се взе решение тя да бъде включена като Стандарт № 14 (нов) в Методиката за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“. Участие в работната група взеха представители на МТСП, Министерството на правосъдието (МП), Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД), АСП, фондация „За Нашите Деца“, сдружение „Национална мрежа за децата“, сдружение „Самаряни“, сдружение „Еквистриум“, Национална асоциация за приемна грижа, Асоциация на акредитираните организации за международно осиновяване, Институт за социални дейности и практики и др. Основната цел на разработения Стандарт № 14 е синхронизиране на процесите по приемна грижа и осиновяване, както и разработване на единно ръководство, което да подпомага социалните работници в работата им с деца, настанени в приемни семейства, на които им предстои осиновяване. След широко обсъждане в рамките на работната група, в Стандарта № 14 е предвидено, че на срещата между приемното дете и осиновяващия/щите присъстват детето, осиновителното семейство, водещия случая на детето социален работник и по преценка на екипа – приемното семейство.

По отношение на поставения от НАПГ въпрос, свързан с възможността и двамата приемни родители в брак да могат да сключват поотделно договори за услугата „приемна грижа“, следва да се отбележи, че съгласно правната уредба приемно семейство са двама съпрузи или отделно лице, при което се настанява дете за отглеждане. Философията на тази

норма се състои в това, че съпругата/съпругът, като част от приемното семейство, следва да подкрепят в грижите по отглеждането и възпитанието на детето/децата проучения и утвърден титуляр – приемен родител. С това се цели създаване именно на семейна среда, в която да бъде отглеждано настаненото дете. Също така, в нормативната уредба е отчетен и факта, че за да бъде родител един човек не винаги е свързано с това да бъде в семейни отношения с друг човек.

В писмото си НАПГ е поставила въпрос, свързан с това доброволните родители да имат право да извършват заместваща приемна грижа или спешна приемна грижа и да сключват договори за това. В действащата нормативна уредба няма ограничение, което да забранява на доброволните приемни семейства да извършват заместваща приемна грижа. В чл. 3, ал. 7 от Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях (НУРКПУПСНДТ) е предвидено, че заместваща приемна грижа може да се предоставя само от утвърдено приемно семейство по чл. 31, ал. 2 от Закона за закрила на детето. Утвърждаването на кандидатите за приемно семейство се извършва от Комисията по приемна грижа, която се създава към регионалната дирекция за социално подпомагане, като условията и редът за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях, както и съставът, организацията и функциите на Комисията по приемна грижа се определят с НУРКПУПСНДТ. Съгласно чл. 20, ал. 4, т. 3 от ППЗЗД в случаите, при които се ползва заместваща приемна грижа, дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) дава направление, след изричното определяне на възможност за ползване на този вид услуга в административната заповед и/или в съдебното решение за настаняване на детето извън семейството. В разпоредбата на чл. 25, т. 5 от НУРКПУПСНДТ е предвидено, че в професионално приемно семейство се настаняват приоритетно деца при условията на заместваща приемна грижа. Ако доброволното приемно семейство има възможност и желание да поеме спешно настаняване или заместваща приемна грижа на дете, то няма пречка това да се случи, стига доброволното приемно семейство да е преминало обучението и по допълнителните модули, тъй като често това са деца с емоционални и поведенчески проблеми.

По отношение на въпроса, свързан с гарантиране на предоставянето на пълен обем от данни за здравния статус на детето преди или непосредствено след настаняването му в приемно семейство, следва да се има предвид, че съгласно чл. 16, ал. 6, т. 3 от НУРКПУПСНДТ опознаването включва и предоставяне на информация на приемното семейство от социалния работник, работещ с детето, относно здравословното състояние на детето. Здравният статус на детето се предоставя от личния лекар на детето, поради което е възможно при недостатъчно точна информация в медицинската документация, при отделни случаи да се предоставят неизяснени здравни факти за детето. Гаранция за достоверността на диагнозите и здравния статус на детето са медицинските документи, които са издадени в законоустановения срок и в тях е положен подписа и поставен печат на медицинския специалист, който е прегледал детето и е компетентен относно неговото здравословно състояние. За да получи актуална информация, социалният работник, работещ с детето, изисква от личния му лекар цялата медицинска документация, свързана със здравословния статус на детето, след което предоставя всичко налично на приемното семейство.

Също така, НАПГ е предложила да се включи и действащ приемен родител в обученията на кандидатите за приемни родители. В тази връзка, следва да се отбележи, че обученията се организират от доставчиците на социални услуги. Доставчикът на услугата приемна грижа извършва следните дейности в процеса на предоставяне на услугата: информационни кампании; оценяване и обучение на кандидатите за приемно семейство; подкрепа на приемното семейство в процеса на опознаване с дете; наблюдение и подкрепа на приемното семейство в процеса на полагане на грижи за дете, настанено при тях; развиване, супервизия и обучение на приемните семейства. Всеки доставчик има ясна писмена процедура и методология за оценяване и обучение на кандидатите за приемно семейство, която е в съответствие с нормативните изисквания. В екипите, които провеждат подготовката на приемните семейства, са включени високообразовани обучители, които са квалифицирани и имат необходимия опит в този процес. В Програмата за обучение на кандидатите за приемно семейство, актуализирана на 23.04.2013 г., която е приложение към Методиката за условията и

начина за предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“, не са изрично разписани специалистите, които да провеждат обучение на кандидатите за приемни родители. По този начин се предоставя възможност на лицензираните обучаващи организации да преценят за целесъобразно включването на действащи приемни родители в обучителния процес. С оглед на това, би могло да се допусне включване на действащ приемен родител с доказан опит и компетентности в процеса по обучение на друг кандидат за приемен родител по преценка на обучаващата организация. Обмяната на опит при предоставяне на приемна грижа би могла да се осъществи и в групите за взаимопомощ.

Относно поставения въпрос, касаещ срещите за напасване между детето и приемното семейство да бъдат определени в брой, а не в седмици, трябва да се има предвид, че процесът на опознаване между детето и приемното семейство се планира от ДСП, доставчика на услугата и приемното семейство, съгласно план, разработен съвместно с всички участници. При планиране на срещите се разглеждат възможностите за участие на всички заинтересовани страни в процеса. Преди всичко, следва да се отбележи, че в интерес на всяко дете, на което се предоставя услугата приемна грижа е да бъде настанено във възможно най-подходящото за него приемно семейство.

Както знаете, за прецизиране предоставянето на услугата „приемна грижа“ и с оглед спецификите на процеса по осиновяване, в рамките на работната група за синхронизиране на процедурите по приемна грижа и осиновяване е разработен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях. Предвидено е периодът на опознаване между приемното семейство и детето да продължава до 6 седмици, като се премахва минималния срок на опознаване от 4 седмици. По този начин се цели, в случаите на настаняване на деца в ранна възраст и при които не се налага дълъг период на адаптация, те да бъдат настанявани своевременно. В тази връзка, процесът на опознаване между детето и приемното семейство следва да е съобразен преди всичко с индивидуалните потребности на детето и поради това считам, че трудно би могло да се посочи колко точно срещи са необходими, тъй като всеки случай е различен. Този процес е от изключително важно значение и за двете страни, тъй като особеностите на характера на всяко дете са строго индивидуални, които определят интензивността на провежданите срещи за напасване, общуване и приобщаване на детето към приемното семейство. Спецификите и евентуално специалните потребности ще определят броя на срещите между тях.

В заключение, независимо от постигнатите положителни резултати, продължават да се полагат усилия за подобряване на качеството на приемната грижа. В тази връзка, отчитайки съществения принос на НАПГ за успешното развитие на приемната грижа, бих искала да Ви благодаря за активната позиция, която продължавате да заемате. Относно поставените от Ваша страна предложения за промени в изготвената Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“, бих искала да отбележа, че тези въпроси следва да бъдат обсъдени и на насроченото за 31.05.2013 г. заседание на работната група, с оглед предоставяне на експертно становище относно възможността за тяхното включване в актуализираната методика.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР

ИВАНКА ШАЛАПАТОВА

